

vergadering **C41**
zittingsjaar 2022-2023

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening
en Energie

van 26 oktober 2022

**Vlaams
Parlement**

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Staf Aerts aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de meterstandopname en de berekening van de energiefactuur – 175 (2022-2023)	3
VRAAG OM UITLEG van Staf Aerts aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het Vlaamse aandeel in de energiefactuur – 179 (2022-2023)	7

VRAAG OM UITLEG van Staf Aerts aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de meterstandopname en de berekening van de energiefactuur – 175 (2022-2023)

Voorzitter: de heer Bruno Tobback

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Dank u wel, voorzitter, bij deze talrijk opgekomen commissie. Maar zoals u zei, iedereen die er moet zijn, is er.

Ik heb twee vragen over de energiefactuur. Ik ga beginnen met de meterstandopname en de berekening van die energiefactuur.

Uit angst voor de hoge energiefacturen – ‘factuurangst’ lijkt het nieuwe woord van het jaar te worden – zijn de Vlamingen massaal op zoek gegaan naar manieren om op hun energieverbruik te besparen. Dat heeft ook al effect gehad. Gezinnen die zwaar inzetten op het besparen van hun energieverbruik lopen echter het risico dat ze honderden euro’s meer moeten betalen dan wat hun oorspronkelijke besparing zou opleveren. Ze gaan nog altijd besparen, maar het is minder dan het effectief zou moeten zijn.

Hoe komt dat? De meterstand wordt maar één keer per jaar opgenomen. Daardoor heeft de energieleverancier enkel zicht op het jaarverbruik en niet op het reëel maandelijks verbruik. De jaarfactuur wordt berekend aan de hand van lastprofielen, waarmee op basis van historische cijfers het jaarverbruik gespreid wordt over de verschillende maanden. Zo gaat men er bijvoorbeeld van uit dat 36 procent van het jaarverbruik aan gas in de laatste drie maanden van het jaar ligt.

Gezinnen met een variabel contract, die energie besparen als de prijzen hoog staan, worden in dit systeem benadeeld. De overfacturatie kan zelfs tot in de honderden euro’s lopen. De enige oplossing is wanneer energieleveranciers maandelijks de meterstanden ontvangen. Bij een analoge meter gebeurt dit echter maar één keer per jaar. Zelf maandelijks de meterstanden doorgeven aan Fluvius wordt niet aanvaard voor het berekenen van het jaarverbruik.

30 à 35 procent van de huishoudens beschikt over een digitale meter die continu de meterstanden registreert en het reële verbruik naar de netbeheerder kan communiceren. Toch wordt ook voor de digitale meters het jaarverbruik berekend op basis van de lastprofielen, omdat de optie van maandelijks meterstanden doorgeven aan de energieleveranciers nog niet geactiveerd werd. Pas tegen april 2023 zullen we de digitale meters echt slim kunnen gaan gebruiken.

Hoe staat u tegenover dit probleem van overfacturatie?

Hoe wilt u het draagvlak voor de digitale meters vergroten, als net op het moment dat de grootste besparing zou kunnen gebeuren de digitale meters dom gehouden worden, terwijl dat net nu een belangrijke winst zou kunnen zijn voor de gezinnen?

Gaat u er bij Fluvius op aandringen om sneller de maandelijkse verbruiksgegevens uit de digitale meters voor jaarfacturatie door te sturen?

Kan het mogelijk gemaakt worden dat gezinnen zelf hun maandelijkse verbruiksgegevens uit de meter halen en doorgeven voor de jaarfacturatie?

Zult u er bij Fluvius en de energieleveranciers op aandringen om maandelijks doorgegeven meterstanden te aanvaarden voor juiste facturatie?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Dank u wel, collega Aerts. U hebt gelijk als u zegt dat gezinnen een correcte factuur dienen te krijgen. Dat spreekt eigenlijk voor zich. Het lijkt me ook logisch dat gezinnen die deze winter heel spaarzaam omgaan met hun verbruik – en die zijn talrijk – dat ook correct in hun factuur gereflecteerd zien.

In het verleden, met een klassieke Ferrarismeter, waren er geen andere mogelijkheden dan te werken met een jaarmeterstand en gestandaardiseerde verbruiksprofielen. De digitale meter meet veel nauwkeuriger en biedt daardoor tal van voordelen, onder andere de mogelijkheid om maandelijks correcte facturen op te maken.

Het zijn echter de klanten zelf die beslissen of de detailgegevens van hun digitale meter worden doorgegeven aan de netbeheerder, die deze data dan op zijn beurt kan doorgeven aan de leveranciers. Vandaag is de standaardinstelling dat enkel een minimaal aantal gegevens wordt doorgezonden vanuit de digitale meter naar de netbeheerder, en hetzelfde minimum van de netbeheerder naar de leverancier. Deze keuze is in 2018 gemaakt vanwege de privacy.

Klanten met een digitale meter kunnen sinds deze zomer bij hun leverancier kiezen voor maandfacturatie en zij worden dan correct gefactureerd op basis van hun werkelijk verbruik. De werkelijke meterstanden worden dan maandelijks door de netbeheerder doorgegeven aan de leverancier. Die facturen reflecteren dan ook het werkelijk verbruik op maandbasis.

Ik denk dat de klanten het best vragen aan hun leverancier om maandelijks een juiste factuur te krijgen. Dat vermijdt veel discussie over eindfacturen en voorschotten. Bovendien weet je dan ook exact hoeveel je verbruikt hebt, en wat je eventueel bespaard hebt. Voor kwetsbare gezinnen kan de voorschotfactuur nuttig blijven om een hoge winterfactuur te voorkomen. Bij uitbreiding kan natuurlijk elke klant dit vragen.

Fluvius plaatst elke maand zo'n 100.000 digitale meters en elke maand neemt het aantal actieve gebruikers toe. Ik zie dat klanten steeds meer de mogelijkheden en de voordelen van de digitale meter ontdekken. De huidige energiecrisis bevestigt meer dan ooit de uitspraak 'meten is weten'. En een juiste meting is ook een juiste factuur.

Door alle aandacht in de media worden steeds meer mensen zich bewust van de digitale meter. Terwijl tot een half jaar, een jaar geleden toch wat argwanend gekeken werd naar de digitale meter, merken we dat het draagvlak voor de meter geleidelijk aan vergroot. Ik vind het jammer dat de negatieve berichtgeving soms wat overheerst. Fluvius geeft inderdaad aan dat er kinderziektes zijn en dat ze ook voortschrijdend inzicht opdoen, maar de voordelen worden nog te weinig in de aandacht gebracht. Het is natuurlijk ook de taak van Fluvius om ervoor te zorgen dat de kinderziektes weggewerkt worden en dat men alles op alles zet, zodat mensen daar ook het voordeel van inzien.

De digitale meter wordt niet dom gehouden. Vandaag bestaan er al tal van mogelijkheden die met de Ferrarismeter niet mogelijk waren: verbruiksinzichten op kwartierniveau op mijn.fluvius.be, maandelijks facturatie, dynamische prijscontracten, energiedelen, persoon-aan-persoonverkoop en beter inzicht in netbeheer voor Fluvius. Verder kunnen op de P1-poort van de digitale meter nog tal van bijkomende toepassingen aangesloten worden. Dat kun je ook zien via maakjeme-terSlim.be. Naast de basisvoordelen zijn er dus nog andere zaken.

Iedereen met een digitale meter kan sinds deze zomer kiezen voor een correcte afrekening, maand na maand. Het zelf maandelijks doorgeven van de meterstanden is helemaal niet nodig. Een klant kan er steeds voor kiezen om facturatie op maandbasis te vragen, waarbij dan wel gebruikgemaakt wordt van werkelijke maandmeterstanden voor de facturatie. Het heeft weinig zin dat klanten zelf die data uit hun digitale meter halen en doorsturen, dat zou pas 'de meter dom houden'

zijn. Het is niet logisch om nog te spreken van een jaarfacturatie als de maandfacturatie automatisch en correct kan verlopen.

Ik ben uiteraard voorstander van het doorgeven van maandelijkse meterstanden aan de leverancier, maar dan via de geëigende kanalen van Fluvius, zodat die gebruikt kunnen worden om zo correct mogelijk facturen op te maken en natuurlijk ook klanten te informeren en te sensibiliseren. Niet voor niets hebben we als Vlaamse Regering in het energiebesluit ingeschreven dat elke leverancier ervoor zorgt dat aan afnemers met een digitale meter maandelijks nauwkeurige verbruiks-informatie gebaseerd op het werkelijke verbruik, beschikbaar wordt gesteld.

Ik hoop dan ook dat de klanten zelf steeds meer vragen naar maandelijkse facturatie. Ik verwacht natuurlijk van Fluvius en de leveranciers om dit na te leven en van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) om daar heel hard op toe te zien.

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Minister, u wijst in uw antwoord heel vaak naar de maandelijkse facturatie. Dat is al sinds vorig jaar, met de berichtgeving rond de faillissementen. Een jaar geleden waren we al op het punt van faillissementen van energieleveranciers. Dat was de manier om de voorschotfactuur niet meer kwijt te spelen. Maar eigenlijk hebben we van in het begin ook gewezen op wat het gevaar is van die maandelijkse facturen. Het is geen evidentie, al zeker niet voor gas, om in de winter heel uw maandverbruik voor januari, december, november of februari te moeten gaan ophoesten. Dat zijn hele dure maanden voor uw gasverbruik. Het verwondert me dan ook niet, zeker voor gas, maar ook voor elektriciteit, dat het aantal mensen dat daar op dit moment naar overgestapt is, zeer beperkt is. Voor gas spreken we over 340 gezinnen, voor elektriciteit over een 4000-tal gezinnen, toch volgens de laatste gegevens van de website van Energiesparen. Waarom? Omdat dat natuurlijk een gigantisch hoog risico inhoudt, zeker met die heel volatiele prijzen van vandaag. Op dit moment is het iets beter. Vorige maand had het dan weer veel slechter kunnen zijn.

Ik vind het zeer risicovol dat we het risico van de hoge prijzen en het hoge verbruik nu helemaal bij het gezin gaan leggen. Net op een moment dat de energiefacturen al door het dak gaan, gaan we het in de winter nog moeilijker maken. We gaan er dus nog meer voor zorgen dat de energiekraan dichtgedraaid gaat worden. Dat is een zeer groot risico. Ik vind dat dus geen oplossing. Er zijn instrumenten als de digitale meters. Die zijn er. Dan moeten we die gebruiken op een slimme manier, zodat die informatie wel automatisch doorstroomt en dat dat wel kan gebeuren. Nu, dat is mijn kritiek op uw antwoord. Om alle heil te leggen op de maandfacturatie: we moeten heel bewust blijven voor de sociale componenten.

Minister, dan kom ik aan mijn extra vraag. Het afgelopen jaar is het verbruik zeer zwaar aangepast. Mensen zijn al zwaar aan het besparen op gas en elektriciteit vanwege de hoge prijzen. Is het een mogelijkheid om de lastprofielen – die gebaseerd zijn op de cijfers van de vorige jaren – te gaan herbekijken in functie van het huidig besparingsritme van de Vlamingen, waardoor we op dit moment minder dure maanden voor ons hebben liggen omdat we dan misschien dat evenwicht kunnen uitvlakken. Als de Vlaming dan massaal bespaart als groep, dat de Vlaming dan ook massaal die voordelen kan meepikken op zijn energiefactuur.

Bruno Tobback (Vooruit): Ik wil zelf hier zelf even bij aansluiten, minister. Vooral omdat ik in het antwoord heel veel – veel te veel – heb gehoord: 'de klant kan vragen'. Ik ben sinds eergisteren zelf de gelukkige bezitter van een slimme, nee, van een digitale gasmeter. Mijn vrouw was thuis toen die geïnstalleerd werd. Toen ik thuiskwam stond die daar. Op het eerste gezicht kan die, als ik op een knopje duw, niet meer dan op een schermpje tonen wat er vroeger op mijn oude vaste

gasmeter stond: namelijk hoeveel ik al verbruikt heb sinds de meter er staat. Punt. Wat ik voor de rest zou kunnen vragen, staat daar niet bij. Zelfs een folder over wat ik kan vragen, zit daar niet bij. Ik mag dat allemaal gaan zoeken op drie, vier verschillende websites. In plaats van dat simpel en automatisch beschikbaar te maken en actief te 'pushen', die informatie te 'duwen' en al die zogezegde mogelijkheden te geven ... Ik heb heel erg het gevoel dat het misschien niet de meter is die men dom houdt, maar dat het de klant is die men dom houdt. Ik heb heel erg het gevoel dat dat is omdat men bij Fluvius eigenlijk liever niet heeft dat iedereen daarop gaat springen, omdat men gewoon de capaciteit niet heeft om al die data te verwerken. Dat maakt uw verhaal natuurlijk een beetje irrelevant, met alle respect, minister. U zegt wat de klant kan, maar de klant moet in ieder geval die meter betalen, want hij betaalt daar abonnementsgeld voor. Maar wat hij er voor de rest mee kan doen, dat moet hij zelf gaan uitpuzzelen. Liefst achter een aantal hekken waarvan ze hopen dat je er niet over kijkt. Ik vind dat eerlijk gezegd een bijzonder ongezonde manier van werken.

Ten tweede is er het pushen van de maandelijkse facturen. Ik zou het mij kunnen permitteren, maar ik denk er zelfs niet aan om in de maanden november, december, januari en februari facturen aan de huidige normen van rond de 800 euro te gaan betalen, als ik die ook over het hele jaar kan spreiden. Zeker voor een kwetsbaar gezin. Je moet zelfs niet heel kwetsbaar zijn, je bent heel snel kwetsbaar als je een factuur van 800 euro per maand moet betalen. Het gaat over bedragen die een half maandloon zijn voor heel veel mensen. Het idee dat men daar enthousiast op gaat springen om in de winter iedere maand te betalen, wanneer er ook al genoeg andere kosten zijn, dat is niet realistisch. Voor de meeste mensen is het zelfs niet verstandig. Wie dat wil: met veel sympathie. Maar voor 90 procent van de bevolking is dat onzin.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Dank u, collega's, voor jullie suggesties.

Inderdaad, collega Aerts, ik denk dat we het inderdaad niet kunnen tegenspreken dat er vandaag weinig gezinnen zijn die omschakelen naar maandfacturatie. De klanten kunnen dat, zoals collega Tobback zegt, maar het is ook de taak van Fluvius en van de leveranciers om daar de nodige push aan te geven. Ik zal het sowieso ook in mijn overleg met Fluvius nog eens aanbrengen dat ik dat ook als hun taak zie, om dat te doen. Ik denk dat ze bij Fluvius heel veel katjes te geselen hebben, ook in verband met energiedelen en heel veel andere dingen. Ik zie daar heel wat werk voor Fluvius. Mijn mening daarover is ook wel bekend: ik vind dat Vlaanderen dat wat meer naar zich toe moet trekken. Nu is dat een zaak van de lokale besturen. Met alle respect, maar lokale besturen kijken natuurlijk niet verder dan hun grens. In heel die energietransitie, waarin Fluvius eigenlijk een heel cruciale rol speelt, moet Vlaanderen meer de lakens naar zich toe trekken. Dat vind ik persoonlijk. Dat is een oefening die we zo snel mogelijk moeten maken, vind ik. Dan kunnen we ook meer het beleid bepalen van Fluvius. Zij spelen in die energietransitie echt wel een cruciale rol. Ik ga die maandfacturatie dus sowieso meenemen naar mijn overleg met hen, maar ook de energieleveranciers gaan dat moeten doen.

Via mijn.fluvius.be kun je je verbruik per dag ook opvolgen, en via een slim toestelletje op de P1-poort kun je die data ook ontsluiten via een app, maar ik denk dat dat al is voor de 'nerds', of hoe moet ik het zeggen. *(Opmerkingen van de voorzitter)*

Nee nee, ik zeg dat dan ook altijd: ik ken dat niet, ik weet niet wat dat is. Als zelfs ik het niet ken, laat staan dat de burger dan weet waarover we het hier hebben. Daar is dus nog heel veel werk aan de winkel.

Wat de standaardprofielen betreft: die worden door de VREG bepaald na overleg met Fluvius. Ik zal de vraag ook aan de VREG stellen, maar ik denk dat jullie de

VREG binnenkort ook in de commissie zien, dus dat is misschien nog iets sneller. Jullie mogen daar ook mee de druk opvoeren.

Maandfacturatie maakt je bewust van je verbruik en van de factuur die sowieso komt. Dat zal je ook stimuleren om bij een hoge factuur onmiddellijk in te grijpen om de maand daarna je verbruik naar beneden te krijgen. Bij jaarfacturatie bestaat die bewustwording natuurlijk veel minder, of niet, en bestaat het risico dat je een gigantische jaarfactuur krijgt die je eigenlijk niet had verwacht. In die zin denk ik dat we inderdaad Fluvius en de leveranciers moeten vragen om in te zetten op maandfacturatie en om daarrond te informeren en te sensibiliseren.

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Ik geloof niet dat het individualiseren van de oplossing, namelijk de maandelijks facturatie van gas, de juiste oplossing is. Dat is niet de juiste oplossing. Daarmee gaan we meer mensen in de miserie duwen, in plaats van hen eruit te halen. Ik denk echt dat we dit als samenleving moeten oppakken, als Vlaamse overheid – ook al zijn organisaties zoals Fluvius niet in onze handen –, in plaats van dat door te sturen naar individuele maandfacturen van de gezinnen. Dat kan niet de oplossing zijn. Daarmee gaan we alleen maar meer problemen creëren.

Om het hele verhaal goed te kaderen, is het wel belangrijk dat we blijven oproepen om energie te besparen. Dat blijft nog altijd een besparing op de factuur. Het punt is dat Fluvius, de VREG en de Vlaamse Regering ervoor moeten zorgen dat je de besparing die je doet helemaal voelt op je energiefactuur, en niet slechts gedeeltelijk. Ik zal dat zeker bij de VREG aanhalen, en ik hoop dat u dat ook blijft doen op al uw fora.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Staf Aerts aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het Vlaamse aandeel in de energiefactuur – 179 (2022-2023)

Voorzitter: de heer Bruno Tobback

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Tijdens de Septemberverklaring sprak minister-president Jan Jambon voor de Vlaamse Regering de wat ons betreft te beperkte ambitie uit om het Vlaamse aandeel in de energiefactuur niet te laten stijgen. Nauwelijks een week na de Septemberverklaring – van toen dateert mijn vraag – werd die belofte al ondergraven.

Want terwijl de voorbije vijf jaar de distributienettarieven telkens daalden, blijkt dat nu door de hoge inflatie niet langer houdbaar. De Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) gaf die ruimte vanwege de prijsstijgingen die leiden tot hogere kosten voor de aanleg en het onderhoud van het net, aldus hun eigen communicatie.

Natuurlijk moeten we ook wel erkennen dat een goed en sterk distributienetwerk, met het oog op de energietransitie, toch al zeker voor elektriciteit, van groot belang zal zijn. Op dat moment circuleerde het gerucht dat het Vlaamse aandeel in de energiefacturen opnieuw zou stijgen, meer bepaald met circa 37 euro. En die tarieven zijn ondertussen ook bevestigd door de raad van bestuur, door Fluvius. Dat was op 12 oktober. Voor een gemiddeld gezin stijgt de factuur voor elektriciteit met 15 euro, en voor aardgas met 22 euro.

Mijn eerste vraag vervalt, want de reactie van Fluvius is ondertussen gekend. Maar mijn twee andere vragen zijn nog wel relevant. Zal de Vlaamse Regering eventuele

stijgingen van de distributiekosten integraal compenseren door het eigen aandeel in de Vlaamse energiefactuur te laten dalen? Of laat de Vlaamse Regering die ambitie om het Vlaamse aandeel niet te laten stijgen, nu al varen?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Zoals u weet is de VREG bevoegd voor het vaststellen van het maximaal toegelaten inkomen en de goedkeuring van de nettarieven. Dat is een bevoegdheid die aan de VREG is gegeven. Sinds mijn aantreden als minister haal ik consequent het Vlaams aandeel in de nettarieven naar beneden. Zo is recent nog op mijn voorstel 148 miljoen euro uit de algemene middelen vrijgemaakt om in 2023 de groenestroomfactuur in de nettarieven, de ecologische openbare-dienstverplichtingen (ODV's), te drukken. Anders zouden die kosten via de elektriciteitsfactuur worden verrekend. Ook de energieheffing voor gezinnen zal vanaf 1 januari 2023 gewoon geschrapt worden.

Ik betreur het dus dat een deel van deze inspanning van de Vlaamse Regering teniet wordt gedaan. Na vijf jaar op rij een dalende trend, neemt het toegelaten inkomen voor elektriciteit toe met 2 procent ten opzichte van vorig jaar. Het toegelaten inkomen voor aardgas stijgt met 11 procent.

De belangrijkste reden voor die toename is de inflatie en de hogere energiekosten. Die leidt tot hogere kosten voor de aanleg, het onderhoud en de uitbating van het net. De VREG geeft zelf aan dat inspanningen van de Vlaamse Regering en Fluvius ervoor zorgen dat de stijging van het toegelaten inkomen voor elektriciteit en aardgas samen beperkt blijft tot 4 procent.

Niettemin verwacht ik van alle bestuursniveaus, dus ook van de aandeelhouders van Fluvius, dat zij maximaal inspanningen leveren om zeker in periodes van extreem hoge energieprijzen het nettarief niet te laten toenemen. Ik heb hun dat ook gezegd. Maar ik heb daar helaas geen zeggenschap over. Daarom heb ik ook de voorzitter van Fluvius, Wim Dries, gevraagd om alsnog alle mogelijke pistes te onderzoeken om de stijging van het nettarief te voorkomen.

Ik liet ook contact opnemen met de VREG en ik heb zelf ook met de VREG gesproken, en men heeft mij geïnformeerd dat zij enkel het maximaal toegelaten inkomen van Fluvius bepalen. Dat is dus helaas niet aan mij, anders kon ik daar ingrijpen; het is de VREG zelf die die bevoegdheid heeft. En het staat Fluvius uiteraard vrij om onder dat maximaal toegelaten inkomen te blijven. Ik heb Fluvius ook meermaals gecontacteerd om te zeggen dat ik dat echt niet vind kunnen, zoals ik dat ook van het capaciteitsstarief vind. Maar daar verschillen we van mening; daar vindt u dat het geen probleem is dat dat volgend jaar geïntroduceerd wordt. Ik vind van wel. Ik vind dat je in een energiecrisis moet vermijden dat dat gebeurt, of dat nu Fluvius of de VREG is. Dit is niet het moment.

Als gevolg van mijn vraag heeft Fluvius dat meerdere malen besproken binnen het strategisch comité en binnen zijn raad van bestuur, zo zeggen ze mij. De vraag die ik stelde, was ook binnen de Vlaamse Regering aangekondigd. Ik heb ook zelf de voorzitter van Fluvius meermaals gecontacteerd. Op 7 oktober heeft Fluvius vervolgens beslist om 119 miljoen euro aan financiële reserves in te zetten om de impact van de inflatie op de distributienettarieven voor 2023 onder controle te houden. Maar ik vind dat dat niet volstaat. Ik vind dat zij gewoon hun aandeel niet hadden moeten laten stijgen.

Wij hebben dat wel gedaan. Wij hebben met de Vlaamse Regering met die inbreng van 148 miljoen euro geprobeerd om de nettarieven niet te doen stijgen in de componenten waar wij zelf verantwoordelijk voor zijn. Ik zal dat ook blijven doen om het eigen aandeel in die Vlaamse energiefactuur te verkleinen. Maar ik denk dat het niet aan de Vlaamse Regering is om de kosten te compenseren die een

ander maakt. Nu is dat Fluvius, straks is het iemand anders. Ik verwacht gewoon van elkeen dat men die sense of urgency heeft en dat men de kosten die men doorrekent, tegen het licht houdt. Men moet goed beseffen dat dat moment er niet is; niet ten tijde van een energiecrisis.

U weet ook dat ik aan de Vlaamse Regering heb voorgesteld om de certificaten-quota van de leveranciers te laten dalen vanaf volgend jaar en ook de daaropvolgende jaren. Voor 2023 betekent dit een besparing van 88 miljoen euro; in 2024 gaat het over 112 miljoen euro. Volgend jaar hebben we voor die nettarieven 148 miljoen euro, en daarbovenop komt dan nog die 88 miljoen euro.

Zoals u weet, buigt de Raad van State zich op dit moment over het decreet over het stopzetten van de oversubsidiëring van grote zonnepaneelinstallaties van voor 2013. Ik weet dat velen daartegen zijn, maar ik vind echt niet dat zonnepaneleninstallaties die voldoende gesubsidieerd zijn, iets extra's moeten krijgen, en ik vind dat vandaag de dag meer dan ooit, met die energiecrisis. Die tijd is volledig voorbij. Ik hoop dan ook dat de Raad van State ons binnenkort groen licht geeft, zodat we dat ook vanaf volgend jaar kunnen invoeren. Op die manier kunnen we toch alweer ettelijke miljoenen uit die factuur halen. Daar moet u ook voor zijn, denk ik, collega Aerts.

Wat de tarifiering betreft: dat is een exclusieve bevoegdheid van de regulator binnen een strikt Europees kader. Ik wil dat eigenlijk naar mij toe trekken, die tariefbepaling. Ik denk dat dat gemakkelijker zou zijn. Ook die sporen heb ik bewandeld, om te bekijken of dat niet kan. Ik vind dat die hele tariefmethodologie naar de minister moet komen, want de minister moet zich daar ook altijd voor verantwoorden, en dan vind ik het ook niet meer dan normaal dat ik daar ook de regels voor opstel. Maar helaas, dat gaat niet. Dat is een exclusieve bevoegdheid van de regulator binnen een strikt Europees kader.

Ik heb wel gezien dat in artikel 4.1.32 van het Energiedecreet momenteel 21 richtsnoeren opgenomen zijn waarmee de regulator rekening moet houden bij het vaststellen van de tariefmethodologie. Die richtsnoeren bepalen onder andere dat de tarieven niet-discriminerend en proportioneel moeten zijn. De tarieven moeten ook een afspiegeling zijn van de gemaakte kosten, enzovoort. Maar misschien is dit het moment, ook voor dit parlement als decreetgever, om bijkomende richtsnoeren in het decreet in te schrijven, zeker ook rekening houdend met crisismomenten. Dat staat nog niet in het decreet, dus waarom niet? Ik ben de uitvoerende macht, u bent decreetgever.

Het liefst van al zou ik willen dat die hele tariefmethodologie naar mij zou komen. Dus als jullie daar een idee over hebben, dan hoor ik dat heel graag.

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Aangezien de zaal hier zo vol zit, voel ik mij persoonlijk aangesproken als decreetgever. We zijn hier met drie decreetgevers samen. *(Opmerkingen van de voorzitter)*

Ik denk dat dat de waarheid wat verdraaien is.

Het Vlaamse aandeel ging niet stijgen. U hebt de afgelopen jaren niet nagelaten om, elke keer wanneer Fluvius de energiefactuur liet dalen, al dan niet onder druk van de VREG, die pluimen mee op de hoed te steken, want het Vlaamse aandeel daalde. Nu stijgt één deel van de factuur, het Fluviusdeel, vanwege de inflatie. En nu is dat blijkbaar niet meer het Vlaamse aandeel. Ik vind dat raar, en weinig consequent.

Wat is bovendien de reden waarom Fluvius die tarieven verhoogt? Dat komt door de inflatie, omdat zij meer kosten hebben. Waar staat de Vlaamse Regering? Zij krijgt meer inkomsten door die inflatie. Ik vind het dus eigenlijk een heel gerechtvaardigde vraag om die extra inkomsten die de Vlaamse Regering genereert, te

gebruiken om die extra uitgaven die Fluvius moet doen vanwege de inflatie, te gaan compenseren, en al zeker op de elektriciteitsfactuur. Want de VREG heeft nog maar eens deze week of eind vorige week een advies uitgeschreven dat het van cruciaal belang is om die elektriciteitsfactuur te gaan ontvetten.

Alle sleutels liggen op tafel, en ze liggen in uw handen als minister, om uw Vlaams aandeel daarin te laten zakken, en ervoor te zorgen dat dat Vlaamse aandeel minstens op hetzelfde niveau blijft, zoals beloofd door de minister-president. Maar u laat dat na, en ineens trekt u uw handen ervan af, en zegt u dat Fluvius niet uw verantwoordelijkheid is. Dat is vreemd, want in de vorige jaren, toen de prijzen daalden, was het wel uw verantwoordelijkheid. Ik vind dat vreemd.

Bruno Tobback (Vooruit): Ik wil me aansluiten bij de vraag met een vaststelling, minister, en een verwijzing naar de vorige vraag. We zijn het er allemaal over eens dat Fluvius een aantal dingen zou moeten doen: veel betere dataverwerking, investeren in veel betere informatie naar de klanten, en ze zouden net zo goed veel meer moeten investeren in een solide, degelijk net. Ik denk dat ze daar zelf een plan voor hebben dat ongeveer 4 miljard euro kost. Maar dan moeten we natuurlijk wel een beetje consequent zijn. Als we willen dat Fluvius dat doet, dat men dat zelf doet en dat zelf regelt, dan is er maar één manier om dat terug te verdienen: via de factuur. Tenzij Vlaanderen – en Vlaanderen kan dat – andere oplossingen en andere pistes voor financiering voorziet. Maar die hoor ik ook niet echt komen.

Dus het is een beetje een van de twee: ofwel willen we dat Fluvius meer doet en het zelf regelt, en dan moet u maar accepteren dat uw vragen en onze vragen zullen leiden tot een stijging van de kosten in de factuur, ofwel zoeken we een andere manier om het te financieren, een manier die losstaat van de factuur. Maar gewoon in de leuke tijden hoera roepen en in kwade tijden de zaak wegschuiven, lijkt mij niet heel consequent.

Dus hebt u andere oplossingen voor al die vragen die we aan Fluvius stellen, dan dat ze het in de factuur moeten doorrekenen? Dan hoor ik die wel graag, want ik denk dat die nodig zijn.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Wel, collega's, Fluvius moet dat niet doen. Die moeten dat niet in de factuur steken, en zeker niet als ze tegen het einde van het jaar dividenden kunnen uitdelen aan alle lokale besturen. En dat in een energiecrisis. Sorry hoor. Zij moeten net niets.

Ik heb Fluvius inderdaad aangesproken op hun verantwoordelijkheid, ook maatschappelijk. Hoe ga je maatschappelijk verantwoorden dat je kosten in die factuur steekt, om dan op het einde van het jaar dividenden te gaan uitdelen aan lokale besturen? Die lokale besturen zijn aandeelhouder, en die hebben uiteraard niet liever. Die hebben niet liever dan dat ze die dividenden krijgen. Want ik heb gesproken met verschillende burgemeesters, schepenen en eenieder die daar zit, en zij vinden het niet meer dan normaal dat zij die dividenden krijgen.

Maar, en dat is net mijn punt, vanuit Vlaanderen doe ik maximaal wat ik kan. Het Vlaams aandeel waarvoor ik verantwoordelijk ben, bestaat uit de groenestroomcertificatenkosten. Dat decreet komt eraan, en daar heb ik ook kritiek over gekregen, omdat ik als minister zou willen ingrijpen. Maar als ik de komende jaren 1,2 miljard euro uit die factuur kan halen, waarom zou ik dat dan niet doen? Uiteraard bewandel ik die piste. Ik hoop dat de Raad van State binnenkort groen licht geeft, want dat decreet is klaar. Ik heb daar vorig jaar hard aan gewerkt. Het is niet zoals bij andere collega's, die misschien overwinsten willen aanpakken maar nog geen wetgeving op tafel hebben gelegd. Dat decreet is nu naar de Raad van State gegaan, dus de laatste stap is gezet. Het gaat hier over meer dan een miljard euro dat ik uit de factuur kan halen.

Hetzelfde geldt voor de energiehelling, waarvan we hebben gezegd dat we die gewoon gaan schrappen. En voor mij gaat dat niet over het bedrag, maar het is ook iets dat ik daar weer uit heb gehaald, in dit geval de REG-kosten (rationeel energieverbruik). Dat aandeel is sinds mijn aantreden aan het dalen. Ik zal dat ook blijven doen dalen. Elk jaar is er in mei ook een rapport van de regulatoren, en daar zult u ook zien dat er een dalende trend is van de Vlaamse component waarvoor de Vlaamse Regering verantwoordelijk is, dit in tegenstelling tot de federale component. Die was met meer dan 23 procent gestegen, dus we zullen zien wat dat volgend jaar zal geven.

Maar nu zeggen dat ik dat maar moet compenseren, omdat Fluvius geen verantwoordelijkheid heeft? Ik vind van wel. Ik vind dat Fluvius potverdikke wel een maatschappelijke verantwoordelijkheid heeft. Zij moeten het uitleggen. Ik ben hun woordvoerder niet, maar zij moeten het maar uitleggen hoe je dividenden kunt uitdelen aan lokale besturen, en langs de andere kant kunt zeggen dat je kosten moet maken en dat je die kosten toch op de een of andere manier moet doorrekenen. Ik ben hun woordvoerder niet. Dat zij dat maar uitleggen, want ik krijg het niet uitgelegd. En ik vind dat ook gewoon een bijzonder slecht idee.

We staan inderdaad voor gigantische kosten. Er is ook het hele IT-verhaal; dat staat ook niet op punt. Sorry dat ik nu misschien een beetje kort door de bocht ga met mijn uitleg. Het Atriasverhaal, hoeveel geld heeft dat al niet gekost aan de belastingbetaler? Dat ze zich daar eens voor verantwoorden. Met dat energiedelen is het dan nog wat wachten. Dat gaat nog niet, en dit en dat, en de energieleveranciers doen moeilijk, en zus en zo. Dat kan allemaal zijn, maar er zitten nog kosten aan te komen, en ze hebben al heel wat kosten gemaakt.

Maar volgens mij mis ik één deel in heel dat Fluviusverhaal, en dat is dat wij dat vanuit Vlaanderen naar ons toe moeten trekken. Dat betekent ook dat we dan ook moeten bekijken hoe we Fluvius gaan hervormen, en hoe Vlaanderen effectief haar zeggenschap daarin kan hebben. Want die netten moeten versterkt worden, en daar komen gigantische kosten bij. We moeten dan de discussie voeren hoe we dat gaan betalen. Ik ben er inderdaad geen voorstander van om dat via de facturen te doen, dus die discussie zal komen. Als de aandeelhouders binnen Fluvius het daarmee eens zijn – al is dat natuurlijk een getouwtrek van hier tot in Tokio – dan moeten we die discussie wel eens voeren.

Ik vind dat het hoog tijd is dat Vlaanderen een eigen energiebedrijf heeft, en dat men ook de juiste prioriteiten legt: energiedelen, de digitale meter, ICT, investeren in de netten. Nu zijn die aandeelhouders allemaal lokale besturen, met alle respect. Maar zij kijken natuurlijk naar hoeveel dividend zij op het einde van het jaar krijgen. Ik mis in dit verhaal het algemeen belang van alle Vlamingen, dus niet het belang van alleen de gemeente of stad. Dat algemeen belang heb je nodig, en daarom vind ik dat Vlaanderen daar moet inschuiven. Ik ben natuurlijk ook wel met die oefening bezig.

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Dat Fluvius meer in handen van de Vlaamse overheid moet komen, lijkt mij inderdaad logisch. We hebben daar te weinig pak op om die transitie waar te maken in heel Vlaanderen. Dat is een probleem.

Tegelijkertijd wordt Fluvius vandaag bestuurd door lokale besturen, waarvan er wel heel veel mensen in uw eigen fractie zetelen. Ik vind het dan raar dat u hier kunt zeggen dat het aan Fluvius is om die zaken te doen, maar dat ze niet luisteren. Dat wil dan ook zeggen dat die partijlijn toch duidelijk niet zo doorgetrokken wordt.

Ik vind absoluut dat we de extra middelen van de Vlaamse overheid, van de Vlaamse Regering, mee moeten inzetten om die factuur onder controle te houden.

Als Fluvius het niet kan vanwege de inflatie, dan moet de Vlaamse Regering dat compenseren. En dat kan heel eenvoudig, veel eenvoudiger dan met eender welk ander decreet, waar u eventueel zelfs nog Europese toestemming voor nodig hebt. Dat is een veel eenvoudigere maatregel, die onmiddellijk effect kan hebben op de energiefactuur.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.